

Een carrousel van stuklopende relaties

Toneelgroep Amsterdam met 'Antonioni Project'. T/m 20 juni in de Rabozaal van de Stadsschouwburg in Amsterdam. Kaarten via www.hollandfestival.nl of 020 5237787.

Holland Festival

Voor zijn collage van drie beroemde films uit het begin van de jaren zestig van de Italiaanse regisseur Michelangelo Antonioni (1912-2007) heeft regisseur Ivo van Hove werkelijk alles uit de kast getrokken. Niet alleen doolt vrijwel de voltallige tableau de la troupe over de grote, lege toneelvloer van de nieuwe Rabozaal, ook een vijftal cameramensen scharrelt tussen hen door met videocamera's op hoge stellages die in het eerste deel van de voorstelling over een rails heen en weer zoeven.

En vóór het toneel bevindt zich nog eens een zaalbrede batterij van apparatuur met vele technici achter de knoppen en de acteurs die niet op scène zijn, tussen hen in. De vijf muzikanten van 'The Trumpack' staan op een hoog podium dat is uitgespaard in de achterwand te spelen.

Het is dus een overvol toneelbeeld, gedomineerd door een filmdoek op cinemascope-formaat, waarop de centrale figuur of figuren van een scène in close-up worden geprojecteerd, waarbij de op het gezicht geplakte zendmicrofoons een bizarre uitvergroting krijgen. Filmbeelden van straten, gebouwen, de zee doen de echte mensjes op het toneel nog meer wegzinken als pionnetjes in een lege wereld en nog legere ziel.

Want dat is eigenlijk de kern van de voorstelling: het onvermogen de liefde vast te houden. De personages in de voorstelling lopen stuk in hun relaties, zoeken het geluk in nieuwe seksueel geladen ontmoetingen, en staan aan het einde ontredderd op de puinhopen. Dat overkomt de schrijver Giovanni en zijn vrouw Lidia (Hans Kesting en Marieke Heebink) uit 'La Notte', de succesvolle zakenman Sandro en de vriendin van zijn verdwenen verloofde, Claudia (Fedja van Huêt en Karina Smulders) uit 'L'Ayventura' en de rijke bankier Piero en door haar vriend verlaten Vittoria (Jacob Derwig en Halina Reijn) uit 'L'Eclisse'.

Van Hove laat hen en vele anderen samenkomen in het tweede deel van de voorstelling, het een hele nacht durend feest dat de oudere en aan de verbeten honger naar seks van de jongeren ontstegen Ettore en Patrizia (Fred

Goessens en Frieda Pittoors) in hun luxueuze villa geven.

De voorganger van Van Hove bij Toneelgroep Amsterdam, Gerardjan Rijnders, zette een eigen stempel op het gezelschap met zijn 'montagevoorstellingen'. Iets dergelijks lijkt zijn opvolger de afgelopen jaren te doen met zijn technisch overladen bewerkingen van beroemde jaren-zestigfilms. Door nu (zoals hij eerder deed met Shakespeare's 'Romeinse Tragedies') een collage te maken van verschillende kunstwerken, al zijn die thematisch sterk met elkaar verbonden, is er in mijn waarneming ook een vervluchtiging gaande. Natuurlijk, ondanks het technisch geweld en de voortdurende verwijzingen naar het oorspronkelijk medium, de film, blijft het theater met al die schitterende acteurs die dit eerste gezelschap van het land rijk is.

Maar al op weg naar huis brak ik mij het hoofd over de vraag wie het ook weer met wie deed, en waarom. Ik miste kortom de individualiteit van Antonioni's oorspronkelijke personages, met uitzondering wellicht van Heebink en Pittoors. Maar zoveel samengebald talent in één voorstelling te ondergaan, is wel een grote ervaring.

Hans Oranje

In 'Antonioni Project' worden de centrale figuren van een scène in close-up geprojecteerd op een gigantische filmdoek.

FOTO JAN VERSWEYVELD